

Cuprins

Abrevieri	XXIII
Titlul I. Considerații generale privind materia moștenirii	1
Capitolul I. Noțiunea și felurile moștenirii	1
Secțiunea 1. Sinteze	1
§1. Precizări terminologice	1
1.1. Moștenire, succesiune	1
1.2. Defunct, <i>de cuius</i> , autor, testator	2
1.3. Moștenitor, succesor, urmaș, legatar	2
1.4. Patrimoniu succesoral, masă succesorală – patrimoniul transmis succesorilor	2
§2. Noțiunea de moștenire	2
§3. Reglementarea legală a moștenirii	3
§4. Felurile moștenirii	3
4.1. Moștenirea legală sau succesiunea <i>ab intestat</i>	4
4.2. Moștenirea testamentară este deferită potrivit voinței testatorului, materializată în testament	5
4.3. Coexistența moștenirii legale cu moștenirea testamentară	5
4.4. Coexistența calității de moștenitor legal cu cea de legatar sau vocația multiplă la moștenire	5
§5. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	6
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	6
§1. Teme de reflecție	6
§2. Temă pentru referat	7
§3. Întrebări	7
§4. Teste grilă	7
§5. Speță	9
Capitolul II. Caracterele juridice ale transmiterii moștenirii	10
Secțiunea 1. Sinteze	10
§1. Transmiterea moștenirii este o transmisiune <i>mortis causa</i>	10
§2. Transmiterea moștenirii este o transmisiune universală	11
§3. Transmiterea moștenirii este o transmisiune unitară	12

§4. Transmiterea moștenirii este o transmisiune indivizibilă	14
§5. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	14
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	14
§1. Teme de reflecție	14
§2. Temă pentru referat	15
§3. Întrebări	15
§4. Teste grilă	15
§5. Speță	17
Capitolul III. Deschiderea moștenirii	19
Secțiunea 1. Sinteze	19
§1. Considerații generale	19
§2. Data deschiderii moștenirii	19
2.1. Care este data deschiderii moștenirii?	19
2.2. Cine trebuie să dovedească faptul morții și data morții și cum pot fi dovedite acestea?	19
2.3. Cum pot fi dovedite ora și minutul morții?	20
2.4. Cum poate fi făcută dovada contrară a morții și a datei morții?	20
2.5. Importanța juridică a datei deschiderii moștenirii	21
§3. Locul deschiderii moștenirii	22
3.1. Stabilirea locului deschiderii moștenirii	22
3.2. Dovada ultimului domiciliu	22
3.3. Importanța juridică a locului deschiderii moștenirii	22
§4. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	23
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	23
§1. Teme de reflecție	23
§2. Temă pentru referat	23
§3. Întrebări	24
§4. Teste grilă	24
§5. Speță	26
Capitolul IV. Condițiile dreptului la moștenire	28
Secțiunea 1. Sinteze	28
§1. Enumerare	28
§2. Capacitatea de a moșteni	28
2.1. Persoanele care au capacitate succesorală	28
2.2. Persoanele care nu au capacitate succesorală	29

2.3. Tabel sintetic	30
2.4. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	31
§3. Nedemnitățile succesorală	31
3.1. Noțiuni	31
3.2. Natură juridică	31
3.3. Cazuri	31
3.3.1. Nedemnitățile de drept	32
3.3.2. Nedemnitățile judiciare	32
3.4. Regim juridic	33
3.4.1. Regimul juridic al nedemnității de drept.....	33
3.4.2. Regimul juridic al nedemnității judiciare.....	33
3.5. Tabel sintetic	35
3.6. Efecte.....	36
3.6.1. Efectele nedemnității succesorală față de nedemn	36
3.6.2. Efectele nedemnității succesorală față de terți	37
3.7. Înlăturarea nedemnității	37
3.8. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	37
§4. Vocația la moștenire.....	38
4.1. Vocația succesorală legală.....	38
4.1.1. Vocația succesorală legală generală.....	38
4.1.2. Vocație succesorală legală concretă.....	40
4.2. Vocația succesorală conferită prin testament.....	41
4.3. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	41
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	41
§1. Teme de reflecție.....	41
§2. Teme pentru referat	41
§3. Întrebări.....	42
§4. Teste grilă.....	42
§5. Speță.....	45
Bibliografie.....	46
Titlul II. Devoluțiunea succesorală legală	49
Capitolul I. Principiile devoluțiunii succesorală legale	49
Secțiunea 1. Sinteze	49
§1. Considerații generale.....	49

§2. Principiul chemării rudelor la moștenire în ordinea claselor de moștenitori	49
§3. Principiul proximității gradului de rudenie în cadrul aceleiași clase de moștenitori.....	52
§4. Principiul egalității părților succesoriale ale rudelor din aceeași clasă și de același grad.....	52
§5. Reprezentarea succesorală.....	53
5.1. Noțiune	53
5.2. Domeniu de aplicare.....	55
5.3. Condiții.....	55
5.4. Mod de operare.....	56
5.5. Efecte.....	57
5.5.1. Efectul general al reprezentării	57
5.5.2. Efectul particular al reprezentării.....	57
5.6. Reprezentarea succesorală și retransmiterea dreptului de opțiune succesorală.....	57
5.7. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	59
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	59
§1. Teme de reflecție.....	59
§2. Teme pentru referat	60
§3. Întrebări.....	60
§4. Teste grilă.....	60
§5. Speță.....	64
Capitolul II. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor al defunctului	66
Secțiunea 1. Sinteze	66
§1. Considerații generale.....	66
1.1. Condiții.....	66
1.2. Corelația dintre dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor și regimul matrimonial ales	67
1.3. Enumerarea drepturilor.....	67
§2. Un drept de moștenire, în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori sau, în lipsa acestora, un drept de moștenire exclusiv.....	68
2.1. Cote	68
2.2. Probleme speciale.....	68
2.2.1. Soțul supraviețuitor concurează cu două clase (subclase) de moștenitori.....	68

2.2.2. Două sau mai multe persoane pretind drepturi succesoriale, în calitate de soți supraviețuitori	69
2.3. Caractere juridice.....	69
§3. Un drept de abitație	69
3.1. Condițiile dobândirii.....	69
3.2. Caractere juridice.....	70
§4. Un drept special de moștenire	70
4.1. Condițiile dobândirii.....	71
4.2. Precizare	71
4.3. Sensul noțiunilor.....	71
4.4. Situații particulare	72
4.4.1. Soții dețin mai multe locuințe (spre exemplu, domiciliu și reședință), toate fiind mobilate și dotate cu bunuri ale gospodăriei casnice	72
4.4.2. În locuințele deținute de soțul defunct există mai multe bunuri de aceeași natură (spre exemplu, mai multe televizoare, mai multe mașini de spălat rufe, mai multe mașini de spălat vase etc.).....	73
§5. Procedură de calcul	73
§6. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	74
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	74
§1. Teme de reflecție.....	74
§2. Teme pentru referat	74
§3. Întrebări.....	75
§4. Teste grilă.....	75
§5. Speță.....	78
Capitolul III. Drepturile succesoriale ale rudelor defunctului	80
Secțiunea 1. Sinteze	80
§1. Clasa I de moștenitori legali (clasa descendenților)	80
1.1. Noțiune	80
1.2. Împărțirea moștenirii	81
1.3. Caractere juridice.....	81
§2. Clasa a II-a de moștenitori legali (clasa ascendenților privilegiați și a colateralilor privilegiați).....	82

2.1. Subclasa ascendenților privilegiați	83
2.1.1. Noțiune.....	83
2.1.2. Împărțirea moștenirii.....	83
2.1.3. Caractere juridice	85
2.2. Subclasa colateralilor privilegiați	86
2.2.1. Noțiune.....	86
2.2.2. Împărțirea moștenirii.....	87
2.2.3. Caractere juridice	90
§3. Clasa a III-a de moștenitori legali (clasa ascendenților ordinari)	90
3.1. Noțiune	90
3.2. Împărțirea moștenirii	92
3.3. Caractere juridice.....	92
§4. Clasa a IV-a de moștenitori legali (clasa colateralilor ordinari)	92
4.1. Noțiune	92
4.2. Împărțirea moștenirii	93
4.3. Caractere juridice.....	93
§5. Tabel recapitulativ	94
§6. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	94
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	95
§1. Teme de reflecție	95
§2. Teme pentru referat	95
§3. Întrebări.....	95
§4. Teste grilă.....	96
§5. Speță.....	98
Capitolul IV. Moștenirea vacantă.....	100
Secțiunea 1. Sinteze	100
§1. Noțiune.....	100
§2. Beneficiari	100
§3. Natură juridică.....	101
§4. Particularități	101
§5. Situații atipice.....	103
5.1. Bunurile cetățeanului român cu domiciliul în România, care formează obiectul moștenirii vacante, se află în raza teritorială a cel puțin două unități administrativ-teritoriale (comune, orașe sau, după caz, municipii).....	103

5.2. Bunurile care formează obiectul moștenirii vacante se află atât pe teritoriul României, cât și pe teritoriul altui stat	104
§6. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	105
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	105
§1. Temă de reflecție	105
§2. Temă pentru referat	105
§3. Întrebări	105
§4. Teste grilă	106
§5. Speță	107
Bibliografie	108
Titlul III. Devoluțiunea testamentară a moștenirii.....	111
Capitolul I. Testamentul	111
Secțiunea 1. Sinteze	111
Subsecțiunea 1. Considerații generale	111
§1. Noțiune	111
§2. Caractere juridice	111
§3. Cuprins	111
§4. Probă	112
§5. Interpretare	113
§6. Condiții esențiale de validitate	113
6.1. Capacitatea	114
6.1.1. Capacitatea de a face testament.....	114
6.1.2. Capacitatea de a dispune și de a primi prin legat	114
6.2. Consimțământul.....	117
6.3. Obiectul	118
6.4. Cauza (scopul).....	118
6.5. Forma	119
§7. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	120
Subsecțiunea a 2-a. Formele testamentului	120
§1. Enumerare	120
§2. Testamentele ordinare	121
2.1. Testamentul olograf.....	121
2.1.1. Noțiune.....	121
2.1.2. Avantaje și inconveniente	121

2.1.3. Condiții speciale de formă	122
2.1.4. Deschidere.....	124
2.1.5. Forță probantă	125
2.2. Testamentul autentic.....	125
2.2.1. Noțiune.....	125
2.2.2. Avantaje și inconveniente	126
2.2.3. Autentificare	126
2.2.4. Înregistrare	127
2.2.5. Forță probantă	128
§3. Testamentele privilegiate	128
3.1. Noțiune	128
3.2. Testamentul făcut în timp de epidemii, catastrofe, războaie sau alte asemenea împrejurări excepționale.....	128
3.3. Testamentul făcut la bordul unei nave sau aeronave	128
3.4. Testamentul militarilor	129
3.5. Testamentul făcut de o persoană internată într-o instituție sanitară.....	129
3.6. Reguli comune.....	129
§4. Testamentul sumelor și valorilor depozitate.....	130
§5. Conversiune.....	130
§6. Tabel sintetic	131
§7. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	131
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	132
§1. Teme de reflecție.....	132
§2. Teme pentru referat	132
§3. Întrebări.....	132
§4. Teste grilă.....	133
§5. Speță.....	136
Capitolul II. Principalele dispoziții testamentare.....	138
Secțiunea 1. Sinteze	138
Subsecțiunea 1. Legatul.....	138
§1. Noțiune.....	138
§2. Condiții.....	138
§3. Clasificare	139
3.1. Clasificarea legatelor după obiectul lor	139
3.1.1. Legatul universal.....	139

3.1.2. Legatul cu titlu universal.....	140
3.1.3. Legatul cu titlu particular.....	141
3.2. Clasificarea legatelor în funcție de legătura lor cu modalitățile.....	143
3.2.1. Legatul pur și simplu.....	143
3.2.2. Legatul cu termen.....	143
3.2.3. Legatul sub condiție.....	143
3.2.4. Legatul cu sarcină (<i>sub modo</i>).....	144
3.3. Tabel sintetic.....	144
§4. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	144
§5. Ineficacitatea legatului.....	145
5.1. Considerații generale.....	145
5.2. Revocarea legatelor.....	145
5.2.1. Revocarea voluntară a legatelor.....	145
5.2.2. Revocarea judecătorească a legatelor.....	148
5.3. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	148
5.4. Caducitatea legatelor.....	149
5.4.1. Noțiune.....	149
5.4.2. Cauze.....	149
5.4.3. Regimul legatului-sarcină.....	149
5.5. Consecințele ineficacității legatelor.....	150
5.6. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	150
Subsecțiunea a 2-a. Dezmoștenirea.....	151
§1. Noțiune.....	151
§2. Feluri.....	151
§3. Efecte.....	152
§4. Nulitate.....	154
§5. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	154
Subsecțiunea a 3-a. Execuția testamentară.....	155
§1. Noțiune.....	155
§2. Modalități de desemnare.....	155
§3. Cine poate fi executor testamentar?.....	155
§4. Pluralitatea de executori testamentari.....	155
§5. Natură juridică.....	156
§6. Atribuții.....	156

§7. Transmitere	157
§8. Încetare	158
8.1. Cazuri (art. 1085 C.civ.)	158
8.2. Obligația de a da socoteală și răspunderea executorului testamentar	158
§9. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	159
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	160
§1. Teme de reflecție	160
§2. Teme pentru referat	161
§3. Întrebări	161
§4. Teste grilă	161
§5. Speță	165
Capitolul III. Limitele dreptului de a dispune asupra moștenirii	168
Secțiunea 1. Sinteze	168
§1. Enumerarea limitelor	168
Subsecțiunea 1. Oprirea actelor juridice asupra moștenirii nedeschise	168
Subsecțiunea a 2-a. Oprirea substituțiilor fideicomisare graduale și veșnice	169
§1. Noțiune și reglementare legală	169
§2. Condiții	170
§3. Efecte	170
§4. Ineficacitate	171
§5. Revizuirea sarcinii administrării bunului	172
§6. Liberalitățile reziduale	172
6.1. Noțiune și reglementare legală	172
6.2. Alte aspecte	172
§7. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	173
Subsecțiunea a 3-a. Oprirea liberalităților care încalcă rezerva succesorală	173
§1. Noțiune și reglementare legală	173
§2. Caractere juridice	174
§3. Întindere	175
3.1. Enumerarea moștenitorilor rezervatari	175
3.2. Rezerva soțului supraviețuitor al defunctului	175

3.2.1. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	175
3.2.2. Cazuri în care se aplică dispozițiile art. 1090 C.civ.....	176
3.2.3. Determinarea cuantumului cotității disponibile speciale	177
3.3. Rezerva descendenților defunctului.....	178
3.4. Rezerva ascendenților privilegiați ai defunctului	179
§4. Calculul rezervei succesoriale și al cotității disponibile.....	180
4.1. Determinarea activului brut al moștenirii	181
4.2. Stabilirea activului net al moștenirii	182
4.3. Reunirea fictivă a valorii donațiilor făcute de către defunct.....	183
§5. Reducțiunea liberalităților excesive	184
5.1. Noțiune și reglementare legală	184
5.2. Persoanele care o pot invoca	185
5.3. Ordinea realizării	185
5.4. Căi procedurale de exercitare	186
5.4.1. Reducțiunea prin bună învoială.....	186
5.4.2. Reducțiunea judiciară.....	186
5.5. Efecte.....	187
§6. Reducțiunea unor liberalități speciale	188
§7. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	189
Subsecțiunea a 4-a. Raportul donațiilor	190
§1. Noțiune și reglementare legală	190
§2. Domeniu de aplicare.....	191
§3. Condiții.....	191
§4. Persoanele care pot cere raportul (art. 1148 C.civ.)	192
§5. Donațiile care sunt supuse raportului	192
§6. Donațiile care nu sunt supuse raportului (art. 1150 C.civ.)	193
§7. Efectele scutirii de raport	193
§8. Modalități de realizare.....	193
8.1. Raportul prin preluare [art. 1151 alin. (4) C.civ.]	194

8.2. Raportul prin imputație [art. 1151 alin. (5) C.civ.]	194
8.3. Raportul în bani [art. 1151 alin. (6) C.civ.]	195
§9. Căi procedurale de realizare (art. 1152 C.civ.).....	196
§10. Evaluarea bunului în cazul raportului prin echivalent (art. 1153 C.civ.)	196
§11. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	197
Subsecțiunea a 5-a. Raportul datoriilor	197
§1. Noțiuni și reglementare legală	197
§2. Condiții și efecte	198
§3. Natură juridică.....	199
§4. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	199
Subsecțiunea a 6-a. Imputarea liberalităților și cumulul rezervei succesoriale cu cotitatea disponibilă.....	200
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	201
§1. Teme de reflecție.....	201
§2. Teme pentru referat	201
§3. Întrebări	201
§4. Teste grilă.....	202
§5. Speță.....	205
Bibliografie.....	207
Titlul IV. Transmisiunea moștenirii	209
Capitolul I. Dreptul de opțiune succesorală.....	209
Secțiunea 1. Sinteze	209
Subsecțiunea 1. Considerații generale.....	209
§1. Terminologie specifică	209
§2. Subiectele dreptului de opțiune succesorală.....	210
§3. Caracterele juridice ale actului de opțiune succesorală	211
§4. Condițiile de validitate ale actului de opțiune succesorală	213
4.1. Capacitatea	213
4.2. Consimțământul.....	213
4.3. Obiectul	213
4.4. Cauza	213
4.5. Forma	214

4.6. Reguli privind nulitatea actului de opțiune succesorală.....	214
§5. Termenul de opțiune succesorală	214
5.1. Durată	214
5.2. Natură juridică	214
5.3. Domeniu de aplicare.....	215
5.4. Momentul din care începe să curgă	215
5.5. Suspendare și repunere în termen	216
5.5.1. Suspendarea termenului de opțiune succesorală	216
5.5.2. Repunerea în termenul de opțiune succesorală	217
5.6. Reducere	218
5.7. Prorogare	218
5.8. Efectele împlinirii	219
§6. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	220
Subsecțiunea a 2-a. Acceptarea moștenirii.....	220
§1. Noțiune.....	220
§2. Feluri	221
2.1. Acceptarea voluntară	221
2.1.1. Acceptarea voluntară expresă	221
2.1.2. Acceptarea voluntară tacită	221
2.2. Acceptarea forțată.....	224
2.2.1. Noțiune.....	224
2.2.2. Condiții	224
§3. Efecte	226
3.1. Efecte generale	226
3.1.1. Separația de patrimonii	226
3.1.2. Răspunderea moștenitorului pentru pasivul moștenirii, numai în limita activului (<i>intra vires hereditatis</i>)	227
3.1.3. Stingerea datoriilor și sarcinilor moștenirii	227
3.2. Efecte speciale	227
§4. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	228
Subsecțiunea a 3-a. Renunțarea la moștenire	228
§1. Noțiune.....	228

§2. Condiții de validitate	228
2.1. Condiții speciale de fond	228
2.2. Condiții de formă	229
2.3. Nulitatea declarației de renunțare	230
§3. Efecte	230
§4. Revocare	231
4.1. Noțiuni, reglementare legală și condiții	231
4.2. Efecte	232
§5. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	232
Secțiunea a 2-a. Probleme de seminar	233
§1. Teme de reflecție	233
§2. Teme pentru referat	233
§3. Întrebări	233
§4. Teste grilă	234
§5. Speță	237
Capitolul II. Transmisiunea activului și pasivului moștenirii	240
Secțiunea 1. Sinteze	240
§1. Obiectul transmisiunii	240
1.1. Activul moștenirii	240
1.2. Pasivul moștenirii	241
§2. Transmisiunea activului moștenirii	242
§3. Transmisiunea pasivului moștenirii	243
3.1. Categori de moștenitori care suportă pasivul moștenirii	243
3.1.1. Transmisiunea universală și cu titlu universal	243
3.1.2. Transmisiunea cu titlu particular	243
3.2. Principiul divizării de drept a pasivului moștenirii	243
3.3. Excepțiile pe care le comportă principiul divizării de drept a pasivului moștenirii [art. 1155 alin. (3) C.civ.]	244
3.4. Regularizarea plății pasivului între moștenitori	244
§4. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	245
Capitolul III. Sezina	247
Secțiunea 1. Sinteze	247
§1. Noțiuni	247

§2. Moștenitorii sezinari (art. 1126 C.civ.)	247
§3. Efecte	248
§4. Dobândirea sezei de către moștenitorii nesezinari	248
4.1. Considerații generale	248
4.2. Dobândirea sezei de către legatari	249
§5. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	250
Capitolul IV. Petiția de ereditate	251
Secțiunea 1. Sinteze	251
§1. Noțiuni și reglementare legală	251
§2. Părți	251
§3. Caractere juridice	251
§4. Dovada calității de moștenitor	252
4.1. Dovada calității de moștenitor prin certificatul de moștenitor sau prin certificatul de calitate de moștenitor	252
4.1.1. Considerații generale.....	252
4.1.2. Funcții	254
4.1.3. Putere doveditoare.....	254
4.2. Dovada calității de moștenitor prin alte mijloace de probă	255
§5. Efecte	255
5.1. Efecte între adevăratul moștenitor și moștenitorul aparent	255
5.2. Efecte între adevăratul moștenitor și terți	255
§6. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	256
Capitolul V. Probleme de seminar.....	257
§1. Teme de reflecție.....	257
§2. Teme pentru referat	257
§3. Întrebări.....	257
§4. Teste grilă.....	258
§5. Speță.....	260
Bibliografie.....	261
Titlul V. Indiviziunea și partajul moștenirii	263
Capitolul I. Indiviziunea succesorală	263
Secțiunea 1. Sinteze	263

§1. Noțiune, reglementare legală, caracteristici și delimitare.....	263
§2. Regim juridic.....	263
2.1. Reguli de realizare a actelor (juridice și materiale) cu privire la materialitatea bunului aflat în indiviziune.....	264
2.1.1. Actele juridice.....	264
2.1.2. Actele materiale.....	265
2.2. Reguli privind culegerea fructelor bunului indiviz.....	265
2.3. Reguli privind acțiunile în justiție privind indiviziunea (art. 643 C.civ.).....	265
§3. Imprescriptibilitatea dreptului de a cere ieșirea din indiviziune.....	266
§4. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	266
Capitolul II. Partajul succesoral.....	267
Secțiunea 1. Sinteze.....	267
§1. Noțiune și reglementare legală.....	267
§2. Condiții generale de fond.....	267
2.1. Persoanele care pot cere partajul moștenirii.....	267
2.2. Capacitatea necesară pentru a cere și participa la partajul moștenirii.....	268
§3. Obiect.....	268
§4. Forme.....	269
4.1. Partajul prin bună învoială.....	269
4.2. Partajul pe cale judecătorească.....	270
4.2.1. Cazuri.....	270
4.2.2. Modalități de realizare (art. 676 C.civ.).....	270
§5. Efecte.....	273
5.1. Efectul constitutiv al partajului.....	273
5.2. Consecințele efectului constitutiv al partajului.....	273
§6. Obligația de garanție între copărtași.....	274
§7. Desființare.....	274
§8. Drepturile creditorilor.....	275
§9. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară.....	276
Capitolul III. Partajul de ascendent.....	277
Secțiunea 1. Sinteze.....	277

§1. Noțiune.....	277
§2. Condiții.....	277
2.1. Enumerare	277
2.2. Persoanele care îl pot realiza	277
2.3. Persoanele între care se poate realiza	278
2.4. Obiect	278
2.5. Mod de efectuare	279
§3. Efecte	279
3.1. Efectele partajului realizat prin donație	279
3.1.1. Efecte înainte de deschiderea succesiunii.....	279
3.1.2. Efecte după deschiderea succesiunii	280
3.2. Efectele partajului realizat prin testament	280
§4. Cauze de ineficacitate.....	281
§5. Enumerarea noutăților aduse de Codul civil în vigoare față de reglementarea anterioară	282
Capitolul IV. Probleme de seminar	283
§1. Teme de reflecție.....	283
§2. Teme pentru referat	283
§3. Întrebări	283
§4. Teste grilă.....	284
§5. Speță.....	287
Bibliografie.....	288
Răspunsuri teste grilă.....	291

